

Informatienota

Datum vergadering	:	28 november 2023
Registratienummer	:	IN106
Portefeuillehouder	:	Rutger van Stappershoef
Bijlage(n)	:	Adviesdocument regulering metaaldetectie
Onderwerp	:	Metaaldetectie

Onderwerp

Metaaldetectie

Kennisnemen van

Naar aanleiding van de vaststelling van het Erfgoedbeleid is een onderzoek uitgevoerd naar het belang van het reguleren van metaaldetectie. Op basis van dat onderzoek zet het college het huidige beleid voort, wat inhoudt dat de landelijke wetgeving gevolgd wordt.

Inleiding

Toen in september 2021 het Erfgoedbeleid werd vastgesteld, ging de discussie in de gemeenteraad voornamelijk over de wenselijkheid van het reguleren van metaaldetectie. Uiteindelijk is besloten om in te stemmen met een onderzoek naar het belang van regulatie, maar niet zonder te hebben opgemerkt dat de uitkomsten van het onderzoek met de gemeenteraad gedeeld worden voordat de regulatie ingesteld wordt. Hoewel er geen regulatie wordt ingesteld, brengt het college aan de hand van deze informatienota de gemeenteraad toch op de hoogte van de uitkomsten van het onderzoek en van het voorzetten van het huidige beleid.

Kernboodschap

De gemeente West Betuwe is rijk aan archeologische vindplaatsen waarvan een groot deel dicht onder het oppervlak ligt en waardevolle metaalvondsten bevat.

Het voortzetten van het huidige beleid betekent dat de bestaande, landelijke wetgeving wordt gevolgd. Hierbij is de Erfgoedwet van toepassing waarin staat dat het opsporen van erfgoed verboden is, tenzij middels metaaldetectie tot 30 cm beneden maaiveld. Uitgezonderd zijn archeologische monumenten en terreinen waar een opgraving wordt verricht. In de praktijk betekent dit dat particulieren gerechtigd zijn om met een metaaldetector te zoeken en te graven naar archeologische vondsten in de bouwvoor, mits zij hiervoor toestemming hebben van de terreineigenaar.

Dit beleid voldoet al sinds de start van de gemeente West Betuwe en voldeed ook in de voormalige drie gemeentes waaruit West Betuwe ontstaan is. Daarnaast weegt de winst voor archeologische vondsten die behaald wordt met een regulatie van metaaldetectie niet op tegen de organisatie die het vergt. Daarvoor is namelijk inzet nodig van gemeentelijke BOA's en toezichthouders van de ODR, waar handhaving in de huidige situatie geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Ook zijn er nog afspraken nodig met de ODR, met PAN (Portable Antiquities of the Netherlands) en met BOA's en toezichthouders. Verder moeten de ODR en PAN een administratie bij gaan houden, waar ook weer toezicht op moet worden gehouden door de gemeente.

Consequenties

Uitvoerbaarheid: er verandert niets aan de huidige praktijk. De gemeente heeft geen controlerende of handhavende taak. Wanneer er land wordt betreden zonder toestemming van de eigenaar of wanneer door een metaaldetectorzoeker dieper wordt gegraven dan 30 cm, is dit een zaak van de politie, die uiteindelijk onder de verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie valt. De controle of de dieptegrens van 30 cm overschreden wordt is in de praktijk moeilijker dan de controle op een ontheffing, maar het is niet onmogelijk. Daarnaast werkt het al zo sinds de start van de gemeente West Betuwe en werkte het ook zo in de voormalige drie gemeentes waaruit West Betuwe ontstaan is.

Gevolgen voor vondstmeldingen: in de huidige situatie vindt geen controle plaats op de plicht om archeologische vondsten aan te melden aan de bevoegde instanties en evenmin op het verbod om archeologische vondsten te verwerven (middels aankoop bijvoorbeeld). Omdat er geen controle is op navolging van de meldplicht, kan het zijn dat vondsten niet gemeld worden. Deze verdwijnen dan in particuliere collecties, worden ongedocumenteerd verkocht, of gaan ongezien verloren (bijvoorbeeld bij het overlijden van de vinder). Er is dus een risico op informatieverlies.

Andere risico's: wanneer bedoeld of onbedoeld niet-gesprongen explosieven (doorgaans uit de Tweede Wereldoorlog) worden gevonden, levert dit grote risico's op voor zowel de vinder als de omgeving. Hiermee komt de openbare veiligheid in gevaar, een verantwoordelijkheid van de burgemeester. Afhankelijk van het explosief moeten veiligheidsmaatregelen genomen worden. Een voorbeeld daarvan kan zijn dat een gebied ontruimd moet worden. Explosieven waarbij die maatregelen nodig zijn, liggen echter veelal dieper dan 30 centimeter dus dat is voorbij de nu al geldende diepte. Een ander risico is dat er schade ontstaat aan het terrein van de grondeigenaar doordat detectorzoekers de gegraven gaten niet dichtmaken. Dit risico is er echter altijd.

Financiën

Er zijn geen financiële consequenties.

Communicatie

Niet van toepassing.

Vervolg

Het college zet het huidige beleid voort en volgt daarmee de landelijke wetgeving.

Bijlage(n)

Adviesdocument regulering metaaldetectie opgesteld door RAAP.

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de gemeentesecretaris, Philip Bosman
de burgemeester, Servaas Stoop